

Hr Andres Anvelt
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie: 13.02.15 1-12/1419
Meie: 03.03.15 4 (1)

Arvamuse avaldamine huvikaitse hea tava ideele

Vabauhenduste liit EMSL toetab huvikaitse hea tava loomise ideed ja tunnustab justiitsministeeriumi ammuse algatusega jätkamise eest.

Ehkki meie võrgustikust tuli tagasisidet teie küsimustele napilt, peame suuremat selgust lobitöös vajalikuks eelkõige avatud ja hea valitsemise seisukohast. Kaasamispraktika arenedes eriti mahult tekib tõenäoliselt probleeme, mida me täna veel ei näe ja neid aitaks tava küllap ennetadagi.

Usume ka taolistes teemades õigusliku reguleerimise asemel pigem heade tavade ja käitumisjuhiste mõju, sh profülaktilist. Just avaliku huvi eest seisvate valvekoerte, sh meedia, roll sotsiaalse normi kontrollijana võib juba üksi omada efekti olukorras, kus kahtlustuski ebaeetilises tegutsemises ei soovi omale ilmselt keegi. Plaanitud eneseregulatsioon ja selle lai levitamine aitaks ära hoida nii teadmatuses aset leidvaid kahtlasevõitu tegemisi, kui olla ka koht, millele viidata teadlikumate rikkumiste korral, mis ei pruugi olla veel seadusega vastuolus või sellisena tõendatav.

Mõistes küll senikõlanud kriitikat, et Eestis polegi õieti professionaalseid lobiettevõtteid, näemegi tava just nimelt kohalduvat mitmele tuhandele organisatsioonile, kes nii riigi kui ka kohalikul tasandil poliitikakujundamises osalevad. Ühinevad nad tavaga siis formaalselt või mitte, ja sõltumata järelevalveorgani olemasolust.

Ehk ei näe me sihtrühmana vaid advokaadibüroosid, suhtekorraldajaid ja ettevõtjate ühendusi, aga ka eri valdkondade huve esindavaid vabauhendusi kuni küla- ja asumiseltsideni,¹ sealjuures suhteliselt laia adressaadiga. Suhtes vabauhendustega võib enim tekkida klassikalisi huvide konflikte (sh rahastamise kaudu), aga ka keerulisemaid eri huvide pörkumisi poliitikakujundamisel, kus pole tänagi arugi saada, kes kelle huve esindab (huviesindajate legitiimsuse allikad). Kõnesolev tava võiks aidata ka niisugustes olukordades, kuigi see võib otsapidi minna juba HÕNTE pärusmaale.

Väljapakutud viis põhimõtet on hea kondikava edasi arutamiseks ja need teemad ning veel mõned (5.02 eel esitatud küsimuste põhjal määratlusest ja kohaldamisalast, mida koosolekul ei õnnestunud sisuliselt käsitleda) vajaks kindlasti lõplikus tekstis pikemat lahtiseletamist. Seda alates definitsioonidest kuni kas või näidisolekordade lühida kirjeldamiseni, et tava oleks ka praktiline abimaterjal. Jäädes vaid viie põhimõtte juurde mõnelauselise selgitusega, võib tervik üsna kasutamatuks kujuneda ning ei täida ka Korruptsioonivaba Eesti poliitikasoovitude eesmärki.

Küsimuste ja põhimõtete üle peame sobivaks lauaarutelusid koos teiste organisatsioonidega, ja seetõttu pikemalt võimalikke sõnastusi siin pakkuma ei hakka.

/allkirjastatud digitaalselt/

Heade soovidega

Maris Jõgeva
EMSLi juhataja

Alari Rammo, alari@ngo.ee

¹ 2013 on koostatud tava sarnane materjal külaseltsidele
<http://kodu Kant.kovtp.ee/documents/1727611/3730742/kogukonna+huvikaitse+hea+tava.pdf>